

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ **P.**, bytom O., zast. *JUDr. P.*, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie K., 2/ **E.**, bytom S., 3/ **G.**, bytom P. proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Senec** so sídlom Hurbanova č. 21, Senec o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľov 1/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. septembra 2010 č. k. 6Sp/37/2008-20, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. septembra 2010 č. k. 6 Sp/37/2008-20 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č. j.:1055-4/2008-Lu zo dňa 07. júla 2007 odporca podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 503/2003 Z.z.“) a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) vyslovil, že

a) navrhovatelia nespĺňajú podmienky oprávnenej osoby uvedené v § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z.,

a. nakoľko nebol preukázaný doklad o vlastníctve pôvodných vlastníkov,

b) navrhovateľka 2/ nespĺňa podmienky oprávnenej osoby uvedené v § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z.,

a. nakoľko sa nejedná o oprávnenú osobu,

na pozemky zapísané v Pzkn. vl. č. X. až X. v k. ú. L., ktoré prešli na štát rozhodnutím Okresného národného výboru č. Výst. 5800/1971, zo dňa 14.11.1973.

Odporca ďalej v napadnutom rozhodnutí uviedol, že dňa 20.12.2004 si navrhovatelia uplatnili nárok na navrátenie parc. č. X. - vinica, č. X. - les, č. X. - vinica, č. X. - vinica a č. X. – vinica, v k. ú. L. o rozlohe cca 26 ha, pri ktorých mali byť podľa navrhovateľky 2/ v rokoch 1962 až 1969 urobené dodatočné prídely. V podaní okrem iných dokladov absentoval doklad o vlastníctve nehnuteľností pôvodných vlastníkov. Listom zo dňa 01.06.2005 ako aj nasledujúcim podaním zo dňa 15.07.2005 navrhovateľka 2/ požiadala písomne o predĺženie termínu na odstránenie nedostatkov podania.

Podľa zisteného skutkového stavu (LV č. X.) uvedené pozemky prešli na obec L. z vlastníctva Slovenskej republiky podľa zákona č. 138/1991 Zb. V pozemnoknižnej vložke č. X. sa navrhovateľmi označení vlastníci, tzn. J. a M.M., rod. J., jednoznačne nenachádzajú.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z. platí, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

a) *dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,*

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Ako reštitučný titul navrhovateľa uviedli, že pozemky parc. č. X. a č. X. prešli podľa rozhodnutia PPPR v Bratislave a na základe rady ONV v Pezinku – odboru pôdohospodárskeho 06. januára 1960 na obec Limbach.

Navrhovateľka 2/ podľa odporcu uviedla, že asi v roku 1962 - 1963 bol vyhotovený obcou Limbach dodatočný zoznam prídelcov, na ktorom sa mal nachádzať aj J. s manželkou M.M., rod. J., pričom túto informáciou získala od spracovateľky ROEP-u v k. ú. L. pani M.M.. V štátnom archíve v Modre jej bolo oznámené, že zoznam neexistuje, neskôr jej bolo oznámené, že existuje, avšak vzhľadom na osobné údaje v tomto doklade jej nemôže byť vydaný. Tieto údaje o zozname sa majú nachádzať aj v protokole ROEP-u na Správe katastra v Pezinku.

Na preverenie uvedených skutočností odporca požiadal Štátny archív v Bratislave, pobočka Modra o zaslanie dokladu, na ktorom sa nachádza zoznam dodatočných prídelcov, v ktorom sú uvedení J. a M.M., rod. J., avšak v zaslaných všetkých archívnych dokladoch na meno J. a manželka, a to v požadovanej výmere pôdy na meno pôvodných vlastníkov č. 1511/48-1 zo dňa 14.5.1948 v k. ú. L. a príslušných dokladoch sa vyššie špecifikované parcely nenachádzajú.

Na ústnom pojednávaní dňa 17.3.2008 pani M.M. uviedla, že zoznam prídelcov jej bol poskytnutý v Modre k spracovaniu zákazky projektu Limbach, ktorý bol prevzatý do katastra nehnuteľností v roku 2004, tento zoznam bola jediný a žiaden iný dodatočný zoznam

prídelcov nevidela a nemá o ňom vedomosť. Rozsiahle šetrenie na zistenie a zadováženie vlastníckeho dokladu k požadovaným parcelám pôvodných vlastníkov J. a M.M., rod. J. bolo bezvýsledné.

Vo vzťahu k nároku navrhovateľky 3/ odporca uviedol, že nakoľko sa jedná o nevestu pôvodných vlastníkov, táto nespĺňa podmienky uvedené v § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podali navrhovatelia na krajský súd opravný prostriedok (došlým odporcovi dňa 25.08.2008) označený ako odvolanie.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a dospel k záveru, že opravný prostriedok nie je dôvodný. Preto potvrdil rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom navrhovateľov, nakoľko je v zmysle § 250q ods. 2 O.s.p. vydané v súlade so zákonom.

Najskôr krajský súd zrekapituloval skutkové zistenia odporcu. Ďalej vo svojom odôvodnení krajský súd zdôraznil, že správny orgán pri posudzovaní reštitučného nároku navrhovateľov 1/ až 3/ postupoval správne keď rozhodol, že navrhovatelia 1/ a 2/ nespĺňajú podmienky uvedené v § 2 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z., pretože v reštitučnom konaní nebol preukázaný doklad o vlastníctve nehnuteľností pôvodných vlastníkov J. a M.M., rod. J. k uplatneným nehnuteľnostiam, lebo tento záver logicky vyplýva zo skutkových zistení odporcu.

Krajský súd ďalej konštatoval, že odporca tiež správne postupoval, keď rozhodol, že navrhovateľka 3/ nespĺňa podmienky podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona, nakoľko ako nevesta pôvodných vlastníkov nie je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. a) až e) zák. č. 503/2003 Z.z. (najmä nie je dedičom zo závetu, ani nie je dieťaťom, manželom oprávnenej osoby, poprípade rodičom či súrodencom oprávnenej osoby).

Vo vzťahu k M., bytom S., ktorá mala byť podľa navrhovateľov doplnená medzi oprávnené osoby, krajský súd uviedol, že u tejto osoby jednak vôbec nebol označený príbuzenský vzťah k pôvodným vlastníkom v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z. a predovšetkým nebola dodržaná lehota na uplatnenie práva na navrátenia vlastníctva k pozemkom podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona, a preto na túto požiadavku uvedenú v odvolaní neprihliadol.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu č. j. : 1055-4/2008-Lu zo dňa 07. júla 2008 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

III.

Odvolanie navrhovateľov/stanovisko odporcu

A)

Vo včas podanom blanketnom odvolaní zo dňa 17.12.2010 (č. 1. 27) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu iba stručne uviedol, že podáva odvolanie a navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Záverom prisľúbil, že odvolanie zdôvodní v lehote 5 dní.

Podaním z 28.12.2010 navrhovateľ 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol dôvody odvolania. Najprv konštatoval, že písomne žiadal Správu katastra Pezinok, aby mu umožnila osobne nahliadnuť do protokolu ROEPU, nakoľko pani Ing. F. zo spoločnosti F. s.r.o. mala mať k dispozícii menný zoznam dodatočných prídeltov, v ktorom sa nachádzalo meno J. - môj otec.

Ďalej uviedol, že išiel za riaditeľom archívu Modra, ktorý navrhovateľovi 1/ najprv uviedol, že takýto menný zoznam dodatočných prídeltcov nie je, ale potom mu povedal, že takýto menný zoznam dodatočných prídeltcov je, ale mu ho nemôže dať. S obdobným výsledkom skončila aj jeho žiadosť na Správe katastra Pezinok. Rovnako navrhovateľ 1/

vyslovil svoj názor, že bolo povinnosťou starostu obce po vydaní nového zákona o pôde upozorniť občanov, ktorí získali pozemky na základe dodatočných prídellov, aby si vyžiadali z archívu zoznam o dodatočnom prídele a tento doručili Správe katastra na zaregistráciu, čo však neurobil.

Záverom svojho podania vyslovil názor, že pokiaľ by sa dostal k protokolu ROEP-u, potom by tam zistil, že sa tam nachádza dodatočný zoznam prídelcov pozemkov.

B)

Ďalej podaním zo dňa 23.12.2010 navrhovateľka 3/ uviedla, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, tzn. kto je dedičom po J. a M., rod. J.. K uvedenému podaniu bol priložený úmrtný list pre J..

Následne navrhovateľka 3/ svojim listom (predpokladaný dátum je 29.12.2010) doručeným na krajský súd 04.01.2011 zrušila svoje odvolanie z 23.12.2010, nakoľko „*nemá to význam sa ďalej naťahovať, lebo žiadne doklady sú není*“.

C)

Z vyjadrenia odporcu (č. 1. 36) zo dňa 14.01.2011 vyplýva, že nakoľko navrhovatelia v svojom odvolaní neuvádzajú nové skutočnosti, tunajší pozemkový úrad zotrváva na svojom pôvodnom stanovisku.

Súčasne navrhol konajúcemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie odporcu bolo potvrdené ako zákonne správne.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1

v spojení s § 246c ods. 2 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že podanie odvolania nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vydaný v súlade so zákonom, a preto ho podľa § 219 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. ako vecne správny z nasledovných dôvodov potvrdil.

Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Na druhej strane musel odvolací súd zobrať do úvahy, že

1. k doplneniu odvolania podaním z 28.12.2010, ktorým navrhovateľ 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol zákonom obligatórne požadované dôvody odvolania (§ 205 ods. 2 O.s.p.), došlo až po uplynutí odvolacej lehoty, preto je možné na ne iba prizerať, ako na všeobecný podnet na preskúmanie napadnutého rozsudku ex offio v odvolacom súdnom konaní, a ďalej, že
2. podanie navrhovateľky 3/ doručené na krajský súd 04.01.2011 Najvyšší súd postupom podľa § 41 ods. 2 O.s.p. (posúdenie úkonu podľa jeho obsahu) posúdil ako späťvzatie odvolania.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje pre odvolacie konanie potrebné medze skutkového zistenia.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Predovšetkým z obsahu odvolania navrhovateľov vyplýva, že skutkové zistenia vykonané odporcom sú medzi odporcom a účastníkmi reštitučného konania sporné. Najmä sa navrhovatelia dovolávajú na dodatočný zoznam prídelcov, ktorý mal byť približne v rokoch 1962 - 1963 vyhotovený obcou L.. Uvedený dokument je podľa navrhovateľov základným dôkazným prostriedkom v reštitučnom konaní, nakoľko sa v menoslove prídelcov mali nachádzať aj J. s manželkou M.M., rod. J., tzn. rodinnými predchodcami navrhovateľov.

Navrhovatelia uvedenú listinu neboli schopní počas celého reštitučného konania pred odporcom predložiť (viď viaceré výzvy odporcu na odstránenie nedostatkov podania) a viac menej argumentovali, že ich tvrdenie je pravdivé, lebo túto informáciu môže potvrdiť Ing. M.M., ktorá bola spracovateľkou podkladov pre register obnovy evidencie pozemkov v k. ú. L.

Odporca predovšetkým vykonal šetrenie v Štátnom archíve v Bratislave, pobočka Modra, avšak bezvýsledne, nakoľko v obdržaných zoznamoch dodatočných prídelcov sa medzi menami prídelcov (a to v uvedenej výmere pôdy na meno pôvodných vlastníkov č. 1511/48-1 zo dňa 14.05.1948 v k. ú. L.) mená J. s manželkou M.M., rod. J. nenachádzali.

Ďalej predvolal na ústne pojednávanie pani M.M., ktorá dňa 17.03.2008 uviedla, že zoznam prídelcov jej bol poskytnutý v Modre k spracovaniu zákazky projektu Limbach. Uvedený zoznam bol prevzatý do katastra nehnuteľností v roku 2004, pričom žiadny iný dodatočný zoznam prídelcov nevidela a nemá o ňom vedomosť.

Navrhovatelia boli aj v reštitučnom konaní (subsidiárne pôsobenie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /Správny poriadok/ je pripustené prostredníctvom ustanovenia § 5 ods. 3 zák. č. 503/2003 Z.z.) zaviazaní na aktívnu súčinnosť (§ 3 a 4 Správneho poriadku), pričom podľa § 34 ods. 3 Správneho poriadku boli navrhovatelia ako účastníci reštitučného konania zaťažení povinnosťou navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú im známe, resp. ich zadovážiť, ak sú im dostupné.

Najvyšší súd sa stotožňuje so záverom odporcu ako aj krajského súdu, že rozsiahle šetrenie vykonané odporcom na základe uvedených tvrdení navrhovateľov na zistenie

a zadováženie vlastníckeho dokladu k požadovaným parcelám pôvodných vlastníkov J. a M.M., rod. J. sa v reštitučnom konaní ukázalo ako bezvýsledné.

Za tejto situácie Najvyšší súd vyzdvihuje úmysel zákonodarcu sledovaný pri tvorbe reštitučných zákonov. Hlavným úmyslom zákonodarcu smerujúcim k prijatiu reštitučných majetkových zákonov bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči **vlastníkom** poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, následne dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu **obnovením** pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia (viď preambula k zákonu č. 229/1991 Zb. Tento zámysel zákonodarca vymedzil pre účely zák. č. 503/2003 Z.z. textom zakotveným v ust. § 1.

Z ustanovenia § 1 zák. č. 503/2003 Z.z. pre Najvyšší súd vyplýva záver, že tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, poprípade neboli vydané podľa § 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, pričom v procese navrátenia musí byť preukázané, že ide o pozemky, ktoré tvoria alebo poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria v zmysle § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo tvoria lesný pôdny fond v zmysle zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch.

Najvyšší súd hore uvedené ustanovenie a samotný účel zák. č. 503/2003 Z.z. interpretuje v tom duchu, že má oprávneným osobám, ktoré si z rôznych dôvodov svoj nárok na kompetentnom verejnom orgáne neuplatnili postupom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o pôde v lehote určenej v ust. § 13 ods. 1 a 2 cit. zákona, umožniť uplatniť si nárok na vydanie nehnuteľnosti, vlastníctvo ku ktorým prešlo na štát niektorým zo spôsobov taxatívne vymedzeným v § 3 zák. č. 503/2003 Z.z., a to v novo ustanovenej prekluzívnej lehote, ktorá začala plynúť od 01.01.2004 a skončí dňa 31.12.2004.

Navrhovatelia však uvedenú podmienku reštitučného konania, tzn. vznik a následné odňatie vlastníctva u svojich rodinných predchodcov, tzn. J. a M.M., rod. J., nepreukázali.

Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd mohol iba konštatovať, že krajský súd v svojom rozsudku správne preveril skutkový stav zistený odporcom a v súlade so zákonom potvrdil právne závery odporcu.

Najvyšší súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľov a stanoviska odporcu Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný navrhovateľ má právo na úplnú náhradu trov tohto konania.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných nárokov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 13. decembra 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová